

v o, da so torej naše armade pričele naskok. Iz tega sledi dvoje: prvič je s tem jasno dokazano, da so naši vojaki Lemberg le iz vojaških ozirov zapustili, ne pa da bi bili morda premagani; drugič pa sledi iz tega, da se čuti naša armada v kljub velikemu nasprotniku dovolj močno, da naskoči sovražnika.

Pričela se je torej velika bitka na ruskem bojišču, ki bode prinesla prvo merodajno odločitev! In zmaga mora biti naša!

Deset vojnih zapovedi za tiste, ki doma ostanejo.

1. Ohrani pod vsakim pogojem mir. Ako pridejo porazi, potem pomisli, da ostanemo končno vendar nepremagljivi, dokler držimo skupaj. Ako pridejo zmage, potem pomisli, da jih nisi ti priboril, marveč da so drugi zate umrli.

2. Obdrži istotako pod vsakim pogojem zavest, da si del najpridnejšega ljudstva sedanjega človeštva. Del ljudstva, ki je zmožno, vreči v enem hipu ves notranji prepir od sebe in ki se ne boji. Del ljudstva, ki je hvaležno zapelo, ko mu je njegov cesar vojno proti premoči naznanil.

3. Izvrši vsako delo — bodisi v tvojem lastnem poklicu ali pa v prevzetem pomožnem delu — zdaj z dvojno skrbnostjo. To daje tebi in drugim mir ter zavednost.

4. Ne boj se za sebe in za svoje, ali skušaj se ohraniti pred boleznijo. Zdravniki imajo dovolj dela tudi brez tebe.

5. Skušaj razširjevati okoli sebe prijaznost in veselje — tudi ako je tebi samem v spominu na svoje v boju težko pri srcu. In v tvojem uradu ali obrti bodi prijaznejši, nego si bil morda popreje.

6. Ostani človek tudi proti takim inozemcem, katerih vlade so nas izdale. Ali odvni se od vseh, ki so v velikem času majhni ter bojazljivi. Najbolj se odvrčaj od tistih, ki jemljejo odušarske cene ali ki hočejo na drug način iz bede soljudi dobiček vleči. Kajti te je bolj zaničevati nego gnusno mrčesje.

7. Plačnj zdaj v gotovini. Zlasti stare troje račane. Ako je to neprijetno, potem pomisli, da je pač tvoja krivda, da imaš neplačane račune in opusti raje najmanjšo zabavo, dokler ni vse poplačano. Svoj denar pa pusti v šparkasah in vzemi iz njih le tisto, kar neobhodno potrebuješ.

8. Bodi za-se štedilen v vsem, kar gre čez potrebno in koristno. Ljudstvo, ki se bori za življenje in smrt, nima denarja preveč. Ako pa si bogat, skušaj ravno sedaj rokodelstvo, obrt, trgovino s koristnimi deli oživljati, da ostane drugim prilagodnost za delo in zaslužek.

9. Dajaj kolikor ti je mogoče za negovanje ranjencev, za vojake v boju in za svoje tebe vojakov. To je revščina v vseh časih storila in je svoj zadnji groš s tujo bedo delila. Pa tudi bogatin vé, da bi bilo strahopetno, obvarovati svoj denar, kadar drugi krivijo. Umreti je težje nego plačati. Ako si pa — in mnogo je takih — v položaju, oddajati desetisoče in stotisoče, ostani pohleven v kljub svojim ponosnim številkam; misli na ono staro hoško gospo, ki je darovala celo tretjino vseh prihrankov celo življenje trajajoče službe.

10. Tako ne misli splošno najpreve na-se in na svoje, marveč na skupnost tvojega ljudstva; tako ti ne bode treba od sramote zardeti, kadar bodejo armade zopet prišle ki so zate krvavele. Skrbi začasno zato, da zamoreš potem natihem misliti: „Ako tudi nisem mogel kakor oni najvišje in najzadnje storiti, sem vendar poskusil, storiti lažje in manjše!“

Razno.

Cenjene naročnike prosimo nujno, da naj takoj zaostale naročninske zneske pošljejo, ker nam drugače pod nobenim pogojem ni mogoče, list naprej pošiljati. Naročnino je pri vsakem listu naprej plačati. List stane veliko denarja in mi moramo svoje obveznosti točno izvršiti. Prosimo torej še enkrat, da naj

se nam takaj zaostalo naročnino vpošlje. Kdor bi tej prošnji ne ugodil, temu bi morali list vstaviti. Sicer pa prosimo tudi vse cenjene somišljenike in prijatelje, da naj „Štajerca“ razširjajo in z vsemi močmi zanj delujejo. Čimveč naročnikov in odjemalcev nam bodejo pridobili, temvečji in boljši bode naš prepotrebni list. Vsi na delo za „Štajerca“!

Cenjeni naročniki! Skupno z listom „Pettauer Zeitung“ stopili smo v direktno zvezo s c. kr. korespondenčnim in brzojavnim uradom. S tem je „Štajercu“ omogočeno, da prinaša neposredno pred tiskom vedno še najnovejše telegrame iz bojišča. Za zunanje naročnike bode to gotovo velikega pomena. Kajti v „Štajercu“ čitali bodejo zdaj vedno najnovejša poročila. Za naročnike v Ptuj in okolici pa je to naravnost jako ugodna prilika. Kajti „Štajercu“ nabije v izložbenem oknu svojega uredništva takoj vsako došlo brzojavko. Vsak dan parkrat se vidi torej lahko v oknu najnovejše telegrame. Mislimo, da bodejo cenjeni naši čitatelji s to novo uredbo, ki nam nalaga seveda velike stroške, zadovoljni. Upamo pa tudi, da bodejo cenjeni prijatelji zdaj z vedno večjim navdušenjem za našega tako potrebnega „Štajerca“ delovali!

Cenjenim dopisnikom naznanjamo, da nam je z ozirom na stroge predpise sedanje cenzure popolnoma nemogoče, objaviti gotove polemične članke in dopise.

Cenjeni dopisniki naj imajo tedaj potrpljenje; saj ga moramo tudi mi imeti! Prišli bodejo časi, ko se bode smelo zopet prosteje govoriti. Zdaj pa velja tudi za liste izjemno stanje!

Velikanska bitka v Galiciji.

Velikanski boji na južnem Poljskem in ob gališki meji razburjajo celi svet, kajti te orjaške borbe svetovna zgodovina še ne pozna. Gotovo je, da se bode ta velikanska borba končala z zmago avstro-ogrškega orožja. Voditelji naših armad zasledujejo brzokone isti načrt, kakor se je Nemcem v vzhodni Pruski že posrečil. Avstrijska ofenziva proti severu se je uspešno uresničila. Vojaštvo zavzelo je linijo južno Lublina-Krasnostasa-Grubehova. Ta linija leži že 60 kilometrov od meje. Desna avstrijska skupina, ki se razteguje čez Brody proti jugu ob gališki meji, ima pred seboj mnogo močnejšo rusko armado. Vkljub temu se ji je posrečilo, vstaviti rusko napredovanje. S tem je popolnoma svojo nalogo izvršila; kajti odločitev padla bode na drugem krilu. Severno-vzhodno od Lublina, kjer so Avstriji že došli, leži Rokotno-močvirje; to je največje rusko močvirje. Tam se velike množine vojaštva ne morejo gi-

Razmerje med Nemci in Slovani. „Kölnische Zeitung“, ki velja za oficijozno glasilo nemške vlade, piše: „Najboljši slovanski narodi stoje ramo ob ramo s nami. Tega v Nemčiji ne smemo pozabiti. V marsikaterem oziru so se Nemci in Slovani v nemški državi odtujili drug drugemu, a še večje je bilo semtertje nasprotstvo med Slovani in Nemci v Avstriji. Kakor je skupno tekoča kri oprala zmote preteklosti, tako se hočemo v bodočnosti spominjati današnjih dni in ohraniti presrečno zaupanje, ki je nastalo v teh velikih dneh, med obema narodoma in naj bodočnosti donese, karkoli hoče.“

Dovoz ranjencev v Ptuj. Preteklo nedeljo došel je veliki vlak ranjencev iz ruskega bojišča v naše mesto. V Ptuj se je izvažnilo okoli 300 ranjencev; med njimi je bilo okoli 40 težko ranjenih. Največ smo opazili Poljakov, nekaj Rusinov, Italijanov, Rumunov in Nemcev. Prostor pred kolodvorom bil je vojaško zaprt, kar je zaradi hitrega in nemotenega dela jako potrebno. Ranjence prevzel je rešilni oddelek tukajšnje prostovoljne požarne brambe, katerega je vodil načelnik g. Steudte z zdravnikom g. dr. Bäck. Tudi vojaška oblast poslala je nekaj pomožnih moči. Delalo se je izredno pridno. Kajti v komaj dveh urah so odpravili pridni močje okroglo 300 ranjencev. Vozov in avtomobilov je bilo dovolj, ki so potem ranjence hitro v razne rezervne bolnišnice spravili. Hvala gre vsem, ki so tako patrijotično pomagali! Ranjenci sami zadržali so se kakor junaki. Niti eden ni tožil. Vsi so kazali še isto navdušenje in isti čisti patrijotizem, kakor pred izbruhom vojne. Čast vrlim tem možem. S takimi vojaki ne more biti naša domovina nikdar premagana!

Ranjenci iz Ptuja. „Pettauer Zeitung“ poroča: Te dni prišlo je zopet več ranjencev iz Ptuja. Tako je došel g. Valerian Spruschina, član prostovoljnega avtomobilskega kora. Gosp. Spruschina moral je v okrožju najhujših bojev pri Lembergu v svojem avtomobilu važno povelje prenesti. Ko se je peljal ravno mimo

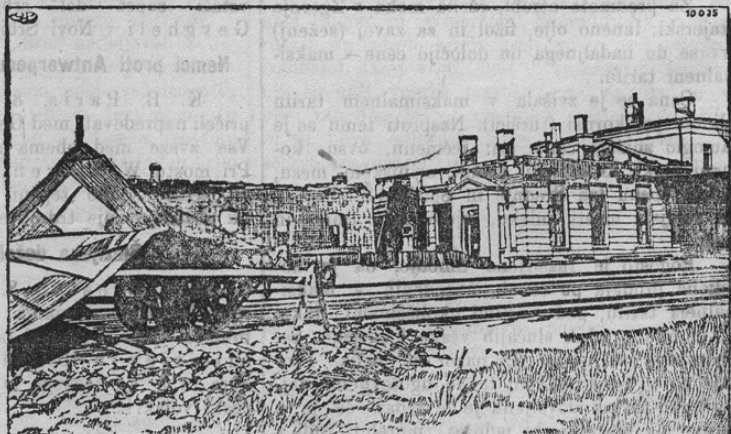

Karte zuden Schlachten in Süd-Polen.

bati. Ako se torej Rusi v severni smeri nazaj vržejo in ako se jim pravočasno ne posreči, rešiti se proti vzhodu, potem so v nevarnosti, da jih vrže avstrijska armada v ono močvirje, kjer jih doseže ista usoda, kakor je dosegla rusko armado pri Mazurskih jezerih.

Besnost Rusov ob nemški meji.

Ob pruski meji so Rusi naravnost grozivo in brez ozira na splošno mednarodno pravo divjali. Napadali, požigali in morili so v vaseh in prebivalci so komaj nago svoje življenje rešili. Pa tudi lastno svojo deželo ne spoštujejo ti azijski divjaki. Tudi tam divjajo kakor zbesneli roparji, ne pa kakor vojaki. Današnja naša slika kaže od Rusov razrušeno in požgano železniško postajo ob meji.

Eine von den Russen niedergebrannte Eisenbahnstation.

Današnja naša slika kaže od Rusov razrušeno in požgano železniško postajo ob meji.

nekega pokopališča, pričeli so Rusi nanj streljati. Rуска granata razrušila je pokopališko zidovje; kosi zidovja padli so na avtomobil in so ga razbili. Gospod Spruschina dobil je tri kose granate v noge in mnogo notranjih poškodb. Prvo pomoč dobil je na Dunaju. Vojaška oblast dovolila mu je 4 tedne bolniškega dopusta in se nabaja zdaj doma v Ptuj. Ko ozdravi, odpelje se takoj zopet na bojišče. — Nadalje se nam poroča, da je bil g. učitelj Lach od nemške šole na Bregu v krvavih bojih pri Lembergu hudo ranjen. Tudi njega je zadela na roki ruska granata. Gosp. Lach se je odpeljal v mariborsko bolnišnico. — Poročali smo tudi že, da je bil ranjen na srbskem bojišču g. Sawotnigg (gostilna Pogatschnig) na Bregu pri Ptuj. Nadaljna poročila o naših domačih ranjenecih bodo še prinašali.

Cesarja Franc-Jozefa deželna gimnazija v Ptuj. Začetek šolskega leta 1914/15 določen je na 16. septembra. Ta dan se vršijo sprejemne izkušnje za prvi razred.

Umrli je dne 2. t. m. gospica Aloisia Ornig v Ptuj v 74. letu svoje starosti. Pokojnica bila je mirna in pridna žena, ki se je odlikovala z izredno dobrosrčnostjo ter je revežem prav veliko pomagala. Pokojnica je bila teta ptujskega župana. Naj počiva v miru!

Tatinski srbski prijatelj. „Pettauer Zeitung“ poroča: Dne 27. avgusta 1914 vršila se je pri tukajšnem (ptujskem) okrajnem sodišču neka za shujskano šolsko mladino prav značilna obravnava. Franc Jurgec, 15letni fantlin iz Paradiža pri sv. Barbari ukradel je svojemu očetu 23 kron, nekemu sosedu pa par novih škornjev. Potem je zbežal. V svoji očetovi hiši pustil je listek, v katerem je naznanil, da se ne bode več vrnil, češ da gre v Beograd. Dobil je za to tatvino 4 meseca strogega zapora. Morda bode dobil fantlin zdaj druge misli.

Nadzornik zaradi žetve. V svrhu nadzorstva žetnega in poljskega dela je namestnija skupno s štajerskim deželnim odborom sledeče osebe za sledeče sodnijske okraje določila: Franc Stamberger vinogradniški inštruktor za sodnijske okraje Ptuj, Rogatec, Šmarje), Franc Virant, vinogradniški inštruktor (za sodnijske okraje Konjice, Sv. Lenart, Slv. Bistrica), Franc Gorican, potovalni učitelj za okraje Celje, Marenberg, Šostanj, Slovenji Gradec), Martin Zelovšek, živinovozdravniški nadzornik (za okraje Vransko in Gornji grad), Andr. Rečnik vinogradniški nadzornik (za okraje Ormož, Ljutomer, Radgona in Zgornja Radgona), Franc Matiašič, c. k. vinogradniški nadzornik (za okraje Kozje, Sevnica, Brežice, Mariborska okolica). — Ti uradniki imajo legitimacijske karte od c. k. namestništva. Med izvrševanjem svoje službe nositi morajo na levi roki belo-zeleni trak. Ljudstvo se mora glede žetnega in poljskega dela tem uradnikom, ki bodejo kmetovalcem tudi glede poljedelstva sploh z nasvetom na roko šli, pokoriti.

Z vlaka padel je blizu Poljčan rezervist Fekonja in se ubil. Doma je bil od Sv. Andreja pri Ptuj.

Oče in hči odrinila v vojno. Zdravnik v Teplitzu, ki je polkovni zdravnik in rezervist, je nedavno dobil povelje, da odrine na bojišče. Njegova hčerka Gertruda, ki študira medicino, je takoj sklenila, da gre z očetom kot asistentka. Vojaška oblast je tozadavni prošnji ugodila in oče in hči sta že odpotovala na bojno pozorišče.

Zaprl so župnika v Št. Ožbaltu na Dravskem polju Vinko Lorenčiča. Aretacija ima politično ozadje.

Ustrelil se je na pokopališču v Mariboru 38 letni knjigovodja Franc Spitterer. Zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke.

Prijatelj Rusov. V Celju so zaprl 32 letnega delavca Jakoba Orzinek, doma iz Ščavnice pri Ljutomeru. Izražal je v neki gostilni svoje prijateljstvo proti Rusom.

Prijatelji Srbov. Kakor pri nas, živi tudi po Kranjskem in Koroškem precej prijateljev srbskih kraljevskih morilcev. Tako so aretirali v Trzinu na Gorenjskem potujočega izdelovalca mrež Janeza Lesar iz Zapotoka. — V Beljaku na Koroškem so aretirali hotelskega slugo Franca Podskalsky, ker je večkrat zaklical „Živijo Srbija.“ — V Celovcu so aretirali velikega klerikalnega hujskača dr. Brejca.

Vojaško stražo povezoval vlak. Črnovojnik Jože Kolar je stražil železniško progo v Lepoglavskem tunelu pri Poljčanah. Preslišal je neki vlak, ki se je pripeljal v tunel. Zgrabila ga je lokomotiva in ga vrgla z vso močjo ob tla. Zadel je težke telesne poškodbe in ima strto tudi lobanjo. Spravili so ga v vojaško bolnico v Celje.

Zaprl so klerikalnega poslanca Ivana Roškar v Št. Jurju v Slovenskih Goricah. Oddali so ga vojaški sodnji v Gradcu. Aretacija ima politični značaj.

Najboljši strelec. V Ungvaru na Ogrskem so se rezervisti na strelišču vadili v streljanju. Rezervist Demeter Illes je 10 krat zaporedoma zadel v tarčo. Stotnik mu je zato dal krono in ga prijazno vprašal, kakšen poklic izvršuje v civilnem življenju. Illes udari s petama skupaj in pravi: „Pokorno javljam, gospod stotnik, jaz sem divji lovec!“

Aretirali so v Trbovljah železniškega uradnika Franca Oset in ga izročili vojaškemu sodišču v Gradcu. Aretacija je političnega značaja.

Zaklal je v Vitanju pri Celju v neki gostilni v prepiru tovarniški delavec Jurij Markovšek svojo bratranko Marijo Kamenik. Surovino so zaprl.

V apnenici utonila je v Črncu pri Brežicah dveletna hčerka Franciška posestnice Helene Žerjav.

Zvest tovariš. Na srbskem bojišču se je zgodil naslednji slučaj: Dragonski nadporočnik F. Mayer z Dunaja je bil težko ranjen; zadel je štiri udarce s sabljo po glavi in ves krvav padel na tla. Tedaj je v prsi zadeti infanterist prišel k njemu in mu je rekel: Pojdva g. nadporočnik, glejva, da prideva naprej, predno naju Srbi zagrabijo. — Toda nadporočnik se ni mogel ganiti. Tedaj pa ga je hudo ranjeni infanterist vzel na hrbet in ga nesel čez polje. Prišla sta do straže, a oba na straži stoječa vojaka sta bila mrtva. Infanterist pa ni odnehal, nesel je nadporočnika dalje, dobil voznika in tako nadporočnika in sebe spravil do avstrijskih predstraž.

Čudežni menih Razputin — umorjen. Čez Kodanj je došlo sledeče poročilo: V Petrogradu je bila služba božja za srečni izid ruske vojne. Ko je čudežni menih Razputin zapustil cerkev, je bil ustreljen. Zadel sta ga dve revolverski krogli; ena je obtičala v glavi, druga je zadela in prebila veliko žilo na vratu. Razputin se je takoj mrtev zgrudil. Atentator je jurist na petrogradskem vseučilišču. Pri njem so našli smrtno obsodbo, ki jo je izrekel tajen revolucionarni odbor v Petrogradu. V tej „sodbi“ je rečeno, da je Razputin zaradi svojega fanatizma ruskemu narodu nevaren. Razputin je igral na carskem dvoru veliko vlogo in je imel velikanški vpliv. Nanj je bil že enkrat, in sicer pred kratkim, storjen atentat in je Razputin šele pred nekoliko dnevi okrevljal.

Moža zastupiti je nameravala v Stojncih pri Ptuj bajtarica Jera Karo. V prežganko mu je dala živo srebro. Orožniki so jo aretirali. Svoje dejanje priznava in se zagovarja, da je to storila zato, ker je njen mož grdo delal z njo.

Ruskih, srbskih in japonskih dijakov ne bodo več sprejemali na nemške srednje in visoke šole, tako so odredili naučni ministri v Prusiji, Bavarski in Saksii.

Češki Kloufač zaprt. Listi poročajo, da je bil češki poslanec in rusko-srbski prijatelj Kloufač aretiran. Pred aretacijo izvršila se je pri njemu hišna preiskava, ki je dognala gotovo mnogo obremenilnega materiala. Zato so Kloufača v posebno celico sodnje v Pragi zaprl. Preiskavo vodi seveda tamošnje vojaško sodišče.

Naš cesar podelil je 10.000 kron za zaoštalce padlih vojakov nemške armade.

Ruske razmere. Ruski komandant trdnjave Grodno bil je zaradi poverenja zaprt. Poslali so ga baje pred vojno sodišče. Dognalo se je namreč, da je ta čedni ruski general porabil za se tisti denar, katerega mu je vlada za nabavo streliva izročila.

Veleizdajalci. „Tagespost“ poroča, da se nahaja v ljubljanski ječi že dalje časa zaprt c. k. profesor dr. Karl Oswald zaradi veleizdaje. V Račjem pa so zaprl zaradi veleizdajalskih

klicov učitelja Ciril-Metodove šole v Trstu Šimona Ducmana.

921

Binkoštna pogača!

Jasna glava izreže ta
recept in ga preskusi!

Dodatki: 25 dkg putra, 20 dkg sladkorja, 7 jajc, iz belega se napravi sneg, 50 dkg pšenične moke, 1 zavoječek dr. Oetker praška za pecivo, 10 dkg veinberln, 10 dkg rozin, 5 dkg citronata, odribano rumeno od polovice citrone, nekaj soli, $\frac{1}{8}$ od $\frac{1}{4}$ litra mleka. Naprava: Puter premešaj da se peni, dodaj sladkor, jajčni rumenjak, mleko, sol, moko, to zmešano s praškom za pecivo, nazadnje še veinberle in rozine, citronat, rumeno citrone in jajčni sneg. Napolni to maso v mastno in z mandelji potrošeno obliko in peči pogačo okroglo $1\frac{1}{2}$ ure.

Opomba: Doda se testu toliko mleka, da teče debelo od žlice.

Vojska

je pričela in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Novi papež.

Tu prinašamo sliko novo izvoljenega rimskega papeža, ki je sprejel ime **Benedikt XV.** Novi papež se je preje imenoval kardinal Della Chiesa. Rojen je bil dne 21. novembra 1854

Papež Benedikt XV.

v Pepli pri Genovi kot sin ene najplemenitejših tamošnjih italijanskih družin. Sedanji papež postal je duhovnik šele v starosti 24 let. Leta 1914 postal je kardinal. Vršilo se je najprve več brezuspešnih volitev, dokler ni postal on papež.

Gospodarske.

Na kakšen način se lahko zatre krvava ušica. Mlajše, močno napadene jablane naj se pred zimo ali pa, ko mraz popusti, močno pomlade, t. j. naj se jim vrhi čim močje močno skrajšajo in na drejvu ostali deli vej in debla prav dobro namaže z apnenim beležem. — Razpokline lubadove in robu drevesnih ran, kakor tudi veje z debelejšo skorjo, naj se dobro očistijo